

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ
Occupational Standard and Professional Qualifications

สาขาวิชาชีพบริการสุขภาพ สาขาจิตวิทยา

จัดทำโดย สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)
ร่วมกับ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. ชื่อมาตรฐานอาชีพ

สาขาวิชาชีพบริการสุขภาพ สาขาจิตวิทยา

2. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐาน

N/A

3. ทะเบียนอ้างอิง (Imprint)

N/A

4. ข้อมูลเบื้องต้น

จากการสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนศูนย์บริการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม ป้องกัน และสร้างเสริมพัฒนาการเด็ก และผู้สูงอายุในไทย พบว่ามีศูนย์เด็กเล็กเป็นหน่วยย่อยภายใต้สังกัดต่าง ๆ ของภาครัฐจำนวนมากกว่า 8 แสนแห่ง และศูนย์ดูแลผู้สูงอายุที่ไม่ใช่การรักษาพยาบาล ประมาณกว่า 1,000 แห่งทั่วประเทศ และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ ควบคู่ไปกับธุรกิจบริการเชิงส่งเสริม ป้องกัน รวมถึงสร้างเสริมและฟื้นฟูพัฒนาการสำหรับวัยเด็ก และวัยผู้สูงอายุจากภาคเอกชน มาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพนี้จะครอบคลุมบุคลากรในสาขาวิชาชีพบริการสุขภาพ สาขาจิตวิทยา ที่ปฏิบัติงานกับกลุ่มผู้รับบริการวัยเด็กและผู้สูงอายุเท่านั้น

5. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐานในแต่ละครั้ง

N/A

6. ครั้งที่

N/A

7. คุณวุฒิวิชาชีพที่ครอบคลุม (Professional Qualifications included)

สาขาวิชาชีพบริการสุขภาพ

สาขาจิตวิทยา

อาชีพนักจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงอายุ ระดับ 5

8. คุณวุฒิวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (Related Professional Qualifications)

N/A

9. หน่วยสมรรถนะทั้งหมดในมาตรฐานอาชีพ (List of All Units of Competence within this Occupational Standards)

รหัสหน่วยสมรรถนะ	เนื้อหา
10501	ตรวจประเมินทางด้านการพัฒนาการผู้สูงอายุ
10601	จัดโปรแกรมชะลอความเสื่อมถอยทางพัฒนาการในผู้สูงอายุ
10602	จัดโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพด้านการพัฒนาการในผู้สูงอายุ (Successful Aging)
10603	จัดโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้สูงอายุ (Behavioral and Cognitive Training)
10701	เผยแพร่ข้อมูลด้านพัฒนาการผู้สูงอายุอันเป็นประโยชน์ต่อบุคคลทั่วไป

10. ระดับคุณวุฒิ

10.1 สาขาวิชาชีพบริการสุขภาพ สาขาจิตวิทยา อาชีพนักจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงอายุ ระดับ 5

คุณลักษณะของผลการเรียนรู้ (Characteristics of Outcomes)

เป็นบุคคลที่มีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะทางด้านจิตวิทยาพัฒนาการในผู้สูงอายุ สามารถตรวจประเมินทางพัฒนาการในผู้สูงอายุ สามารถจัดโปรแกรมทางจิตวิทยาพัฒนาการเพื่อชะลอความเสื่อมถอยทางพัฒนาการในผู้สูงอายุ ส่งเสริมศักยภาพด้านต่าง ๆ ให้กับผู้สูงอายุ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้สูงอายุ รวมถึงสามารถเผยแพร่และถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจด้านจิตวิทยาพัฒนาการในผู้สูงอายุที่ถูกต้องให้บุคคลทั่วไปเข้าใจได้

การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways)

ผู้ที่เข้าสู่วิชาชีพทดสอบคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชาชีพบริการสุขภาพ สาขาจิตวิทยา อาชีพนักจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงอายุ ระดับ 5 จะต้องมีความสมบัตินี้ดังต่อไปนี้

- จบการศึกษาระดับปริญญาโทสาขาจิตวิทยาพัฒนาการ โดย
 - มีเอกสารรับรองประสบการณ์ปฏิบัติงานด้านพัฒนาการกับผู้สูงอายุภายใต้การกำกับดูแลจากนักจิตวิทยา แพทย์* หรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง ไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือ 600 ชั่วโมง (การฝึกงาน/ การทำงานช่วงเริ่มต้น) และ
 - มีเอกสารรับรองประสบการณ์ปฏิบัติงานด้านพัฒนาการกับผู้สูงอายุโดยไม่ต้องมีการกำกับดูแลอย่างน้อย 2 ปี (เอกสารมีผลย้อนหลังไม่เกิน 5 ปี นับตั้งแต่วันสิ้นสุดการปฏิบัติงานที่ระบุไว้ในเอกสาร) หรือ
 - มีเอกสารรับรองชั่วโมงการปฏิบัติงานด้านพัฒนาการกับผู้สูงอายุ** (นับรวมเวลาการทำงานทั้งหมด ทั้งชั่วโมงปฏิบัติงานพัฒนาการกับผู้สูงอายุและชั่วโมงการทำงานที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนาการกับผู้สูงอายุ) ไม่น้อยกว่า 600 ชั่วโมง
- กรณีจบการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาจิตวิทยา หรือปริญญาโททางด้านจิตวิทยาในสาขาอื่นจะต้องมีความสมบัตินี้ทั้งหมดข้างต้น และต้องมีคุณสมบัติเพิ่มเติมดังนี้
 - มีหลักฐานการลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาผู้สูงอายุ อย่างน้อย 15 หน่วยกิต

*แพทย์ผู้เชี่ยวชาญที่สามารถรับรองประสบการณ์การฝึกปฏิบัติงานของผู้สมัคร ควรเป็นบุคคลในสาขาความเชี่ยวชาญดังต่อไปนี้ อายุรแพทย์อนุสาขาส่งเสริมสุขภาพจิตแพทย์อนุสาขาส่งเสริมสุขภาพจิตแพทย์สาขาอื่นที่แสดงถึงความเชี่ยวชาญด้านพัฒนาการผู้สูงอายุ

**การปฏิบัติงานสามารถนับรวมชั่วโมงการปฏิบัติงานกับผู้สูงอายุ หรือการเป็นจิตอาสาพัฒนาการกับผู้สูงอายุที่ไม่มีความเกี่ยวข้องทางสายเลือด

หลักเกณฑ์การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ

1. หนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ มีอายุ 3 ปี ผู้ประสงค์ต่ออายุหนังสือรับรองฯ แจ้งความประสงค์ต่อองค์กรรับรองขอต่ออายุโดยแสดงหลักฐานการทำงานในอาชีพรวมระยะเวลาอย่างน้อย 2 ปี
2. หากไม่มีหลักฐานตามข้อ 1. ผู้ประสงค์ต่ออายุหนังสือรับรองฯ ต้องเข้ารับการประเมินสมรรถนะทุกหน่วยสมรรถนะของอาชีพนักจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงอายุ ระดับ 5

กลุ่มบุคคลในอาชีพ (Target Group)

ผู้ประกอบการจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงอายุ

หน่วยสมรรถนะ (หน่วยสมรรถนะทั้งหมดของคุณวุฒิวิชาชีพนี้)

- 10501 ตรวจประเมินทางด้านการพัฒนาการผู้สูงอายุ
- 10601 จัดโปรแกรมชะลอความเสื่อมถอยทางพัฒนาการในผู้สูงอายุ
- 10602 จัดโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพด้านการพัฒนาการในผู้สูงอายุ (Successful Aging)
- 10603 จัดโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้สูงอายุ (Behavioral and Cognitive Training)
- 10701 เผยแพร่ข้อมูลด้านพัฒนาการผู้สูงอายุอันเป็นประโยชน์ต่อบุคคลทั่วไป

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่

1. ตารางแสดงหน้าที่ 1

ประกาศใช้ ณ 11/11/2564

ตาราง 1 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY PURPOSE , KEY ROLES , KEY FUNCTION

ความมุ่งหมายหลัก Key Purpose	บทบาทหลัก Key Roles		หน้าที่หลัก Key Function	
คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
ดำรงไว้ซึ่งมาตรฐานวิชาชีพจิตวิทยา และเผยแพร่บทบาทหน้าที่ของจิตวิทยาให้เป็นที่รู้จัก ในประเทศไทยและอาเซียน	01	ให้บริการทางจิตวิทยาอย่างมีมาตรฐานและจรรยา บรรณในวิชาชีพ และเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับวิชาชีพเพื่อป ระโยชน์สูงสุดในการให้บริการ	105	ประเมินพัฒนาการผู้สูงวัย
			106	ชะลอความเสื่อมถอยและส่งเสริมศักยภาพผู้สูงวัย
			107	ส่งต่อองค์ความรู้ทางจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัยที่ ถูกต้องและทันสมัย ให้กับหน่วยงาน สังคม และประเทศ

คำอธิบาย ตารางแผนผังแสดงหน้าที่เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานเพื่อให้ได้หน้าที่หลัก (Key Function)

2. ตารางแสดงหน้าที่ 1 (ต่อ)

ประกาศใช้ ณ 11/11/2564

ตาราง 2 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY FUNCTION , UNIT OF COMPETENCE , ELEMENT OF COMPETENCE

หน้าที่หลัก Key Function		หน่วยสมรรถนะ Unit of Competence		หน่วยสมรรถนะย่อย Element of Competence	
รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
105	ประเมินพัฒนาการผู้สูงอายุ	10501	ตรวจประเมินทางด้านพัฒนาการผู้สูงอายุ	10501.1	รวบรวมข้อมูลและประเมินพฤติกรรมและพัฒนาการผู้สูงอายุ
				10501.2	--> รายงานผลการประเมินพัฒนาการผู้สูงอายุ
106	ชะลอความเสื่อมถอยและส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ	10601	จัดโปรแกรมชะลอความเสื่อมถอยทางพัฒนาการในผู้สูงอายุ	10601.1	ออกแบบโปรแกรมชะลอความเสื่อมถอยทางพัฒนาการในผู้สูงอายุ
				10601.2	--> ปฏิบัติตามโปรแกรมชะลอความเสื่อมถอยทางพัฒนาการในผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพ
				10601.3	--> ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงอายุ
		10602	จัดโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพด้านพัฒนาการในผู้สูงอายุ (Successful Aging)	10602.1	ออกแบบโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพด้านพัฒนาการในผู้สูงอายุ
				10602.2	--> ปฏิบัติตามโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพด้านพัฒนาการในผู้สูงอายุ อย่างมีประสิทธิภาพ
				10602.3	--> ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงอายุ
		10603	จัดโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้สูงอายุ (Behavioral and Cognitive Training)	10603.1	ออกแบบโปรแกรมการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และสร้างเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามพัฒนาการของผู้สูงอายุ
				10603.2	--> ปฏิบัติตามโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพ
				10603.3	--> ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงอายุ
107	ส่งต่อความรู้ทางจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงอายุที่ถูกต้องและทันสมัย ให้กับหน่วยงานสังคม และประเทศ	10701	เผยแพร่ข้อมูลด้านพัฒนาการผู้สูงอายุอันเป็นประโยชน์ต่อบุคคลทั่วไป	10701.1	รวบรวมข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี ผลการวิจัยในด้านจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงอายุ
				10701.2	--> นำเสนอข้อมูลด้านพัฒนาการผู้สูงอายุสู่สาธารณะ
				10701.3	--> จัดอบรมให้ความรู้/อบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่บุคคลที่สนใจ

คำอธิบาย

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่ (ต่อ) เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานหลังจากได้หน้าที่หลัก (Key Function) เพื่อให้ได้ หน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence) และหน่วยสมรรถนะย่อย (Element of Competence)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 10501
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ ตรวจประเมินทางด้านพัฒนาการผู้สูงวัย
3. ทบทวนครั้งที่ N/A
4. สร้างใหม่ ☒ ปรับปรุง ☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

นักจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัย

ISCO 2634 นักจิตวิทยา

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะที่จำเป็นในการตรวจประเมินทางด้านพัฒนาการผู้สูงวัย โดยสามารถรวบรวมข้อมูลและประเมินพฤติกรรมและพัฒนาการผู้สูงวัยด้วยการสังเกตและการใช้เครื่องมือ และรายงานผลการประเมินพัฒนาการผู้สูงวัยในแง่ทั้งการประเมินและการถ่ายทอดถึงคนทั่วไป

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ประกอบวิชาชีพด้านจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัย

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
10501.1 รวบรวมข้อมูลและประเมินพฤติกรรมและพัฒนาการผู้สูงวัย	1. ประเมินปัญหาเบื้องต้นโดยการสังเกตพฤติกรรมของผู้สูงวัย 2. รวบรวมข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ของผู้สูงวัย โดยการสัมภาษณ์บุคลากร ผู้ดูแล และผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัย 3. คัดเลือกเครื่องมือการประเมินที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ 4. ดำเนินการตามขั้นตอนในการประเมินพัฒนาการผู้สูงวัยดังที่ระบุไว้ในคู่มือ และปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินการตามความเหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า 5. ส่งต่อผู้เชี่ยวชาญในด้านอื่นหากพบปัญหาที่เกินขอบเขตความชำนาญ	ข้อสอบข้อเขียน การสาธิตการปฏิบัติงาน

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
10501.2 รายงานผลการประเมินพัฒนาการผู้สูงวัย	- บันทึกข้อมูลการประเมินลงในแบบฟอร์มมาตรฐานหรือที่ออกแบบไว้อย่างเหมาะสม - ตีความผลการประเมินตามคู่มือการใช้มาตรวัด/เครื่องมือ - แจ้งผลการประเมินทางวาจาให้บุตรหลาน ผู้ดูแล หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัยอย่างชัดเจน ถูกต้อง และเข้าใจง่าย - เขียนรายงานผลการประเมินพร้อมข้อเสนอแนะต่อบุตรหลาน ผู้ดูแล หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัย - เลือกใช้หรือออกแบบรายงานการประเมินให้บุตรหลาน ผู้ดูแล หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัยอย่างชัดเจน ถูกต้อง และเข้าใจง่าย	ข้อสอบข้อเขียน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

- ทักษะในการวัดและประเมินผลทางจิตวิทยาพัฒนาการในผู้สูงวัยโดยใช้เครื่องมือและรูปแบบการประเมินที่เหมาะสมตามวัย
- ทักษะในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้สูงวัย และครอบครัว
- ทักษะในการสื่อสารข้อมูลเชิงวิชาการได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสมกับผู้รับสาร

(ข) ความต้องการด้านความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการผู้สูงวัยทุกด้าน อันประกอบด้วย การเสื่อมถอยของร่างกาย พัฒนาการทางอารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมถึงปัญหาพัฒนาการในผู้สูงวัย
- ความรู้ในการวัดและการประเมินพัฒนาการผู้สูงวัย
- ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือประเมินพัฒนาการผู้สูงวัยที่ได้มาตรฐานหรือที่ใช้อย่างแพร่หลายในวงการวิชาการ

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- เอกสาร/หลักฐานรับรองการปฏิบัติงาน
- แบบบันทึกผลการสังเกตการปฏิบัติงาน
- แฟ้มสะสมผลงาน

หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- หลักฐานคุณวุฒิการศึกษา
- แบบบันทึกผลการอบรม (ถ้ามี)
- แบบบันทึกผลการสอบข้อเขียน

คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบประเมินสมรรถนะการตรวจประเมินทางด้านพัฒนาการผู้สูงวัย โดยพิจารณาจากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านการปฏิบัติงาน และหลักฐานความรู้

วิธีการประเมิน

- พิจารณาตามหลักฐานการปฏิบัติงาน ได้แก่ การสังเกตการปฏิบัติงาน
- พิจารณาตามหลักฐานความรู้ ได้แก่ การสอบข้อเขียน

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตการปฏิบัติงานในการตรวจประเมินทางด้านพัฒนาการในผู้สูงวัย เริ่มจากการรวบรวมข้อมูลและประเมินพฤติกรรมและพัฒนาการผู้สูงวัย ตั้งแต่การสังเกตพฤติกรรม การรวบรวมข้อมูลเชิงลึกจากผู้เกี่ยวข้อง เพื่อประเมินพัฒนาการในเบื้องต้น และการประเมินด้วยเครื่องมือ การคัดเลือกเครื่องมือ จัดเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ และบุคลากรในการประเมิน และดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อประเมิน และปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินการตามความเหมาะสม

คำแนะนำ

ผู้เข้ารับการประเมินต้องตรวจประเมินทางด้านการพัฒนาการผู้สูงอายุ โดยการตรวจประเมินพฤติกรรม พัฒนาการ และปัจจัยแวดล้อมของผู้สูงอายุ พร้อมทั้งรายงานผลได้อย่างถูกต้องชัดเจน ทั้งทางวาจาและการจัดทำรายงาน

คำอธิบายรายละเอียด

1. พัฒนาการผู้สูงอายุ หมายถึง การเรียนรู้และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์สังคม ที่มาพร้อมกับอายุที่เพิ่มขึ้น
 - 1.1 พัฒนาการด้านร่างกาย หมายถึง ความสามารถในการควบคุมและประสานการทำงานของกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก การเคลื่อนไหวร่างกายที่ประสานกับประสาทสัมผัสต่าง ๆ รวมถึงการเคลื่อนไหวร่างกายที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เพื่อการดำรงชีวิตประจำวัน โดยมีข้อจำกัดทางกายที่มาพร้อมกับอายุที่เพิ่มขึ้น
 - 1.2 พัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจสิ่งรอบตัวผ่านประสาทสัมผัส และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยตีความและเชื่อมโยงกับประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมาในชีวิต การสื่อสาร ทั้งในรูปแบบวัจนภาษาและอวัจนภาษา การใช้เหตุผล โดยมีข้อจำกัดที่มาพร้อมกับอายุที่เพิ่มขึ้น
 - 1.3 พัฒนาการด้านอารมณ์และสังคม หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ เข้าใจอารมณ์ต่าง ๆ และอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับสังคมทั้งของตนเองและผู้อื่น และแสดงออกทางอารมณ์และพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม สามารถกำกับ ควบคุมและจัดการพฤติกรรมทางอารมณ์และพฤติกรรมทางสังคมของตนเอง การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ทางสังคมกับคนรอบข้าง การเข้าใจภาพรวมของชีวิตตนเองและสังคมของชีวิต
2. ปัจจัยแวดล้อมของผู้สูงอายุ หมายถึง ปัจจัยหรือเงื่อนไขภายนอกต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางกายภาพ ชีวภาพ สังคมและวัฒนธรรม ที่ส่งอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้สูงอายุ เช่น ผู้เลี้ยงดู บุคคลรอบข้าง ครู ที่พักอาศัย โรงเรียน เป็นต้น
3. เครื่องมือ/มาตรวัดที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการผู้สูงอายุ หมายถึง เครื่องมือประเมินพัฒนาการผู้สูงอายุที่ได้มาตรฐานหรือที่ใช้อย่างแพร่หลายในวงการวิชาการ เช่น การประเมินความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน (Activities of Daily Living, ADL) การทดสอบสภาพสมองเบื้องต้น ฉบับภาษาไทย (MMSE-Thai, 2002) การประเมินภาวะความเครียด ภาวะวิตกกังวล ภาวะซึมเศร้า การประเมินสุขภาวะ การประเมินการสนับสนุนทางสังคม เป็นต้น

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

- สอบข้อเขียน
- สาธิตการปฏิบัติงาน โดยสมรรถนะอาจจะได้รับการประเมินในสถานที่ทำงานจำลองที่มีการจัดตั้งขึ้น

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ

10601
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ

จัดโปรแกรมชะลอความเสื่อมถอยทางพัฒนาการในผู้สูงวัย
3. ทบทวนครั้งที่

N/A
4. สร้างใหม่

☒

ปรับปรุง

☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

นักจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัย

ISCO 2634 นักจิตวิทยา

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะที่จำเป็นในการจัดชะลอความเสื่อมถอยทางพัฒนาการในผู้สูงวัย โดยสามารถออกแบบโปรแกรมตั้งแต่กำหนดวัตถุประสงค์ไปจนการวางแผนโปรแกรมทุกขั้นตอนโดยละเอียด และสามารถปฏิบัติตามโปรแกรมอย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของผู้สูงวัย รวมถึงการปรับปรุงโปรแกรมตามความเหมาะสม

นอกจากนี้ทุกการปฏิบัติงานยังปฏิบัติโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงวัย

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ประกอบการวิชาชีพด้านจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัย

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
10601.1 ออกแบบโปรแกรมชะลอความเสื่อมถอยทางพัฒนาการในผู้สูงวัย	1. กำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม 2. ค้นหาข้อมูลแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย 3. เลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best practice) ของโปรแกรมที่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ และผลการประเมินพัฒนาการของผู้สูงวัยแต่ละคน 4. วางแผนการดำเนินโปรแกรมเพื่อบูรณาการพัฒนาการครบทุกด้าน	ข้อสอบข้อเขียน แฟ้มสะสมผลงาน การสัมภาษณ์

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
10601.2 ปฏิบัติตามโปรแกรมชะลอความเสื่อมถอยทางพัฒนาการในผู้สูงวัยอย่างมีประสิทธิภาพ	1. ดำเนินกิจกรรมชะลอความเสื่อมถอยทางพัฒนาการตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในแผนและปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินการตามความเหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า 2. สังเกตและคำนึงถึงสวัสดิภาพทางร่างกายและจิตใจของผู้สูงวัยตลอดการดำเนินกิจกรรม 3. ประเมินประสิทธิผลของโปรแกรมและจัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนา	ข้อสอบข้อเขียน แฟ้มสะสมผลงาน การสัมภาษณ์
10601.3 ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงวัย	1. บ่งชี้การปฏิบัติงานที่ไม่สอดคล้องกับจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงวัย 2. ดำเนินการแก้ไข ปรับเปลี่ยนการปฏิบัติหากการปฏิบัติงานไม่สอดคล้องกับจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงวัย	ข้อสอบข้อเขียน แฟ้มสะสมผลงาน การสัมภาษณ์

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

- ทักษะการดำเนินกิจกรรมชะลอความเสื่อมถอยทางพัฒนาการในผู้สูงวัย
- ทักษะในการวิจัย โดยเฉพาะการวิจัยทางจิตวิทยาพัฒนาการ

(ข) ความต้องการด้านความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการผู้สูงวัยทุกด้าน อันประกอบด้วย การเสื่อมถอยของร่างกาย พัฒนาการทางอารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมถึงปัญหาพัฒนาการในผู้สูงวัย
- ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อชะลอความเสื่อมถอยทางพัฒนาการในผู้สูงวัย
- ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยทางจิตวิทยา
- ความรู้เกี่ยวกับประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงวัย

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- เอกสาร/หลักฐานรับรองการปฏิบัติงาน
- แฟ้มสะสมผลงาน
- หลักฐานประกอบที่แสดงถึงประสบการณ์ด้านการจัดโปรแกรมชะลอความเสื่อมถอยทางพัฒนาการ และการประเมินทางจิตวิทยาพัฒนาการ

หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- หลักฐานคุณวุฒิการศึกษา
- แบบบันทึกผลการอบรม (ถ้ามี)
- แบบบันทึกผลการสอบข้อเขียน
- ประกาศนียบัตรจาก CITI Training (ถ้ามี)

คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่ที่สอบประเมินสมรรถนะการจัดโปรแกรมชะลอความเสื่อมถอยทางพัฒนาการในผู้สูงวัย โดยพิจารณาจากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านการปฏิบัติงาน และหลักฐานความรู้

วิธีการประเมิน

- พิจารณาตามหลักฐานการปฏิบัติงาน ได้แก่ แฟ้มสะสมผลงาน
- พิจารณาตามหลักฐานความรู้ ได้แก่ การสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แบบบันทึกผลการอบรม และประกาศนียบัตรที่เกี่ยวข้อง

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตของการจัดโปรแกรมจัดโปรแกรมชะลอความเสื่อมถอยทางพัฒนาการในผู้สูงอายุ เริ่มจากออกแบบโปรแกรมตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม ค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรม เลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด และวางแผนโปรแกรมเพื่อบูรณาการพัฒนาการครบทุกด้าน ปฏิบัติตามโปรแกรมชะลอความเสื่อมถอยตั้งแต่การดำเนินกิจกรรมชะลอความเสื่อมถอยตามคู่มือ โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพทางร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุ ปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานตามความเหมาะสม และเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ มีการประเมินประสิทธิผลของโปรแกรม และจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาโปรแกรมต่อไป โดยในทุกขั้นตอนของการจัดโปรแกรมต้องปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงอายุ โดยสามารถบ่งชี้การปฏิบัติงานที่ไม่สอดคล้องกับจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงอายุ และหากพบสิ่งไม่สอดคล้องสามารถดำเนินการแก้ไขสามารถปรับเปลี่ยนการปฏิบัติตามความเหมาะสม

คำแนะนำ

ผู้เข้ารับการประเมินต้องจัดโปรแกรมชะลอความเสื่อมถอยทางพัฒนาการในผู้สูงอายุ โดยออกแบบโปรแกรมสร้างเสริมพัฒนาการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ดำเนินการตามแผนโดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของผู้สูงอายุเป็นสำคัญ และประเมินผลเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของโปรแกรม โดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงอายุ

คำอธิบายรายละเอียด

จริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงอายุ หมายถึง จรรยาบรรณในวิชาชีพนักจิตวิทยาอ้างอิงตาม ETHICAL PRINCIPLES OF PSYCHOLOGISTS AND CODE OF CONDUCT รับรองโดยสมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทยสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 2017 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานกับผู้สูงอายุ

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

- สอบข้อเขียน
- แฟ้มสะสมผลงาน
- การสัมภาษณ์

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ10602
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะจัดโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพด้านการพัฒนาการในผู้สูงอายุ (Successful Aging)
3. ทบทวนครั้งที่N/A
4. สร้างใหม่☒ปรับปรุง☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

นักจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงอายุ

ISCO 2634 นักจิตวิทยา

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะที่จำเป็นในการจัดโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพด้านการพัฒนาการในผู้สูงอายุ โดยสามารถออกแบบโปรแกรมกำหนดวัตถุประสงค์ไปจนการวางแผนโปรแกรมทุกขั้นตอนโดยละเอียด และสามารถปฏิบัติตามโปรแกรมได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของผู้สูงอายุ รวมถึงการปรับปรุงโปรแกรมตามความเหมาะสม
นอกจากนี้ทุกการปฏิบัติงานยังปฏิบัติโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงอายุ

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ประกอบการวิชาชีพด้านจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงอายุ

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
10602.1 ออกแบบโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพด้านการพัฒนาการในผู้สูงอายุ	1. กำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม 2. ค้นหาข้อมูลแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย 3. เลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best practice) ของโปรแกรมที่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ และผลการประเมินพัฒนาการของผู้สูงอายุแต่ละคน 4. วางแผนการดำเนินโปรแกรมเพื่อบูรณาการพัฒนาการครบทุกด้าน	ข้อสอบข้อเขียน แฟ้มสะสมผลงาน การสัมภาษณ์

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
10602.2 ปฏิบัติตามโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพด้านพัฒนาการในผู้สูงวัย อย่างมีประสิทธิภาพ	1. ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพด้านพัฒนาการตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในแผนและปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินการตามความเหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า 2. สังเกตและคำนึงถึงสวัสดิภาพทางร่างกายและจิตใจของผู้สูงวัยตลอดการดำเนินกิจกรรม 3. ประเมินประสิทธิผลของโปรแกรมและจัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนา	ข้อสอบข้อเขียน แฟ้มสะสมผลงาน การสัมภาษณ์
10602.3 ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงวัย	1. บ่งชี้การปฏิบัติงานที่ไม่สอดคล้องกับจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงวัย 2. ดำเนินการแก้ไข ปรับเปลี่ยนการปฏิบัติหากการปฏิบัติงานไม่สอดคล้องกับจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงวัย	ข้อสอบข้อเขียน แฟ้มสะสมผลงาน การสัมภาษณ์

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

- ทักษะการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพผู้สูงวัย โดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงวัย
- ทักษะในการวิจัย โดยเฉพาะการวิจัยทางจิตวิทยาพัฒนาการ โดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงวัย

(ข) ความต้องการด้านความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการผู้สูงวัยทุกด้าน อันประกอบด้วย การเสื่อมถอยของร่างกาย พัฒนาการทางอารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมถึงปัญหาพัฒนาการในผู้สูงวัย
- ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้สูงวัย
- ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยทางจิตวิทยา
- ความรู้เกี่ยวกับประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงวัย

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- เอกสาร/หลักฐานรับรองการปฏิบัติงาน
- แฟ้มสะสมผลงาน
- หลักฐานประกอบที่แสดงถึงประสบการณ์ด้านการจัดโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพ และการประเมินทางจิตวิทยาพัฒนาการ

หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- หลักฐานคุณวุฒิการศึกษา
- แบบบันทึกผลการอบรม (ถ้ามี)
- แบบบันทึกผลการสอบข้อเขียน
- ประกาศนียบัตรจาก CITI Training (ถ้ามี)

คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่ที่สอบประเมินสมรรถนะการจัดโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพผู้สูงวัย โดยพิจารณาจากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านการปฏิบัติงาน และหลักฐานความรู้

วิธีการประเมิน

- พิจารณาตามหลักฐานการปฏิบัติงาน ได้แก่ แฟ้มสะสมผลงาน
- พิจารณาตามหลักฐานความรู้ ได้แก่ การสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แบบบันทึกผลการอบรม และประกาศนียบัตรที่เกี่ยวข้อง

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตของการจัดโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพผู้สูงวัย เริ่มจากออกแบบโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพด้านพัฒนาการในผู้สูงวัย ตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม

ค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรม เลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด และวางแผนโปรแกรมเพื่อบูรณาการพัฒนาศูนย์บริการสุขภาพ
ปฏิบัติตามโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพตั้งแต่การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการตามคู่มือ โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพทางร่างกายและจิตใจของผู้สูงวัย
ปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานตามความเหมาะสม และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้วมีการประเมินประสิทธิผลของโปรแกรม
และจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาโปรแกรมต่อไปโดยในทุกขั้นตอนของการจัดโปรแกรมต้องปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงวัย โดยสามารถบ่งชี้การปฏิบัติงานที่ไม่สอดคล้องกับจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงวัย
และหากพบสิ่งไม่สอดคล้องสามารถดำเนินการแก้ไขสามารถปรับเปลี่ยนการปฏิบัติตามความเหมาะสม

คำแนะนำ

ผู้เข้ารับการประเมินต้องจัดโปรแกรมส่งเสริมศักยภาพผู้สูงวัย โดยออกแบบโปรแกรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
ดำเนินการตามแผนโดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของผู้สูงวัยเป็นสำคัญ และประเมินผลเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของโปรแกรม
โดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงวัย

คำอธิบายรายละเอียด

N/A

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

- สอบข้อเขียน
- แฟ้มสะสมผลงาน
- การสัมภาษณ์

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ10603
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะจัดโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้สูงอายุ (Behavioral and Cognitive Training)
3. ทบทวนครั้งที่N/A
4. สร้างใหม่☒ปรับปรุง☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

นักจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงอายุ

ISCO 2634 นักจิตวิทยา

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะที่จำเป็นในการจัดโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้สูงอายุ โดยสามารถออกแบบโปรแกรมการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และสร้างเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามพัฒนาการของผู้สูงอายุ ตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ไปจนการวางแผนโปรแกรมทุกขั้นตอนโดยละเอียด และสามารถปฏิบัติตามโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้สูงอายุปกติได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของผู้สูงอายุ รวมถึงการปรับปรุงโปรแกรมตามความเหมาะสม นอกจากนี้ทุกการปฏิบัติงานยังปฏิบัติโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงอายุ

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ประกอบการวิชาชีพด้านจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงอายุ

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
10603.1 ออกแบบโปรแกรมการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และสร้างเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามพัฒนาการของผู้สูงอายุ	1. กำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม 2. ค้นหาข้อมูลแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย 3. เลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best practice) ของโปรแกรมที่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ และผลการประเมินพัฒนาการของผู้สูงอายุแต่ละคน 4. วางแผนการดำเนินโปรแกรมเพื่อบูรณาการพัฒนาศักยภาพด้าน	ข้อสอบข้อเขียน แฟ้มสะสมผลงาน การสัมภาษณ์

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
10603.2 ปฏิบัติตามโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้สูงวัยอย่างมีประสิทธิภาพ	1. ดำเนินการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้สูงวัยตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในแผนและปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินการตามความเหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า 2. สังเกตและคำนึงถึงสวัสดิภาพทางร่างกายและจิตใจของผู้สูงวัยตลอดการดำเนินกิจกรรม 3. ประเมินประสิทธิผลของโปรแกรมและจัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนา	ข้อสอบข้อเขียน แฟ้มสะสมผลงาน การสัมภาษณ์
10603.3 ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงวัย	1. บ่งชี้การปฏิบัติงานที่ไม่สอดคล้องกับจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงวัย 2. ดำเนินการแก้ไข ปรับเปลี่ยนการปฏิบัติหากการปฏิบัติงานไม่สอดคล้องกับจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงวัย	ข้อสอบข้อเขียน แฟ้มสะสมผลงาน การสัมภาษณ์

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

- ทักษะการดำเนินกิจกรรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และสร้างเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามพัฒนาการของผู้สูงวัย
- ทักษะในการวิจัย โดยเฉพาะงานวิจัยทางจิตวิทยาพัฒนาการ

(ข) ความต้องการด้านความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการผู้สูงวัยทุกด้าน อันประกอบด้วย การเสื่อมถอยของร่างกาย พัฒนาการทางอารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมถึงปัญหาพัฒนาการในผู้สูงวัย
- ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้สูงวัย
- ความรู้ด้านหลักการเสริมแรงทางบวก การเสริมแรงทางลบ การให้รางวัล และการลงโทษอย่างเหมาะสมต่อผู้สูงวัย
- ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยทางจิตวิทยา
- ความรู้เกี่ยวกับประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงวัย

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- เอกสาร/หลักฐานรับรองการปฏิบัติงาน
- แฟ้มสะสมผลงาน
- หลักฐานประกอบที่แสดงถึงประสบการณ์ด้านการจัดโปรแกรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และการประเมินทางจิตวิทยาพัฒนาการ

หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- หลักฐานคุณวุฒิการศึกษา
- แบบบันทึกผลการอบรม (ถ้ามี)
- แบบบันทึกผลการสอบข้อเขียน
- ประกาศนียบัตรจาก CITI Training (ถ้ามี)

คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบประเมินสมรรถนะการจัดโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้สูงอายุ โดยพิจารณาจากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านการปฏิบัติงาน และหลักฐานความรู้

วิธีการประเมิน

- พิจารณาตามหลักฐานการปฏิบัติงาน ได้แก่ การสาธิตการปฏิบัติงาน
- พิจารณาตามหลักฐานความรู้ ได้แก่ การสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แบบบันทึกผลการอบรม และประกาศนียบัตรที่เกี่ยวข้อง

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตของการจัดโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้สูงอายุ

เริ่มจากออกแบบโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้สูงอายุเพื่อการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และสร้างเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามพัฒนาการของผู้สูงอายุ ตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม ค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรม เลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด และวางแผนโปรแกรมเพื่อบูรณาการพัฒนาการครบทุกด้าน ปฏิบัติตามโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ตั้งแต่การดำเนินกิจกรรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามคู่มือ โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพทางร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุ ปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานตามความเหมาะสม และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้วมีการประเมินประสิทธิผลของโปรแกรม และจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาโปรแกรมต่อไป โดยในทุกขั้นตอนของการจัดโปรแกรมต้องปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงอายุ โดยสามารถบ่งชี้การปฏิบัติงานที่ไม่สอดคล้องกับจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงอายุ และหากพบสิ่งไม่สอดคล้องสามารถดำเนินการแก้ไขสามารถปรับเปลี่ยนการปฏิบัติตามความเหมาะสม

คำแนะนำ

ผู้เข้ารับการประเมินต้องจัดปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้สูงอายุ โดยออกแบบโปรแกรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ดำเนินการตามแผนโดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของผู้สูงอายุเป็นสำคัญ และประเมินผลเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของโปรแกรม โดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้สูงอายุ

คำอธิบายรายละเอียด

N/A

16. หน่วยสมรรถนะรวม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

- สอบข้อเขียน
- แฟ้มสะสมผลงาน
- การสัมภาษณ์

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ10701
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะเผยแพร่ข้อมูลด้านพัฒนาการผู้สูงวัยอันเป็นประโยชน์ต่อบุคคลทั่วไป
3. ทบทวนครั้งที่N/A
4. สร้างใหม่☒ปรับปรุง☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

นักจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัย

ISCO 2634 นักจิตวิทยา

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะที่จำเป็นในการรวบรวมความรู้ในด้านจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัยและจัดทำออกมาเป็นคู่มือการนำเสนอข้อมูลด้านพัฒนาการผู้สูงวัยสู่สาธารณะที่คนทั่วไปเข้าใจได้ และการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินโปรแกรมให้แก่บุคคลที่สนใจโดยใช้รูปแบบและสื่อที่เหมาะสมแก่กลุ่มเป้าหมาย

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ประกอบวิชาชีพด้านจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัย

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
10701.1 รวบรวมข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี ผลการวิจัยในด้านจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงวัย	1. จัดทำเอกสารแนวทางการส่งเสริม ป้องกัน สร้างเสริมและฟื้นฟูพัฒนาการ 2. จัดทำเอกสารให้ความรู้เกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการผู้สูงวัย	แฟ้มสะสมผลงาน
10701.2 นำเสนอข้อมูลด้านพัฒนาการผู้สูงวัยสู่สาธารณะ	1. สรุปผลการดำเนินโปรแกรมด้านพัฒนาการให้ชัดเจน เข้าใจง่ายสำหรับบุคคลทั่วไป 2. รายงานผลของการดำเนินโปรแกรมด้านพัฒนาการผู้สูงวัยสู่สาธารณะ ในรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อออนไลน์ หรือทางวาจา	แฟ้มสะสมผลงาน
10701.3 จัดอบรมให้ความรู้/อบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่บุคคลที่สนใจ	1. ศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย 2. กำหนดรูปแบบการสอน/การฝึกอบรม 3. ให้ความรู้ตามโปรแกรมที่เตรียมไว้	แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

- ทักษะในระเบียบเรียงองค์ความรู้ให้เป็นสิ่งที่กลุ่มเป้าหมายเข้าใจได้ ผ่านการเขียนและสื่ออื่น ๆ
- ทักษะการใช้เครื่องมือในการสื่อสารและถ่ายทอด เช่น โปรแกรมนำเสนอ

(ข) ความต้องการด้านความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการผู้สูงอายุทุกด้าน อันประกอบด้วย การเสื่อมถอยของร่างกาย พัฒนาการทางอารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมถึง ปัญหาพัฒนาการในผู้สูงอายุ
- ความรู้ในขั้นตอนของการดำเนินโปรแกรมพัฒนาการผู้สูงอายุ
- ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของคู่มือเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- เอกสาร/หลักฐานรับรองการปฏิบัติงาน
- แฟ้มสะสมผลงาน ที่มีรายละเอียดคู่มือทางด้านพัฒนาการที่ผู้สมัครเป็นผู้จัดทำ/มีส่วนร่วมในการจัดทำ หรือเอกสารประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำ/เผยแพร่ความรู้ด้านพัฒนาการผู้สูงอายุ

หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- แบบบันทึกผลการอบรม (ถ้ามี)

คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบประเมินสมรรถนะการเผยแพร่ข้อมูลด้านพัฒนาการผู้สูงอายุ โดยพิจารณาจากหลักฐานการปฏิบัติงาน

วิธีการประเมิน

- พิจารณาจากหลักฐานการปฏิบัติงาน ได้แก่ แฟ้มสะสมผลงาน แบบบันทึกผลการอบรม และประกาศนียบัตรที่เกี่ยวข้อง

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตของสมรรถนะการเผยแพร่ข้อมูลด้านพัฒนาการผู้สูงอายุอันเป็นประโยชน์ต่อบุคคลทั่วไป เริ่มจากการรวบรวมความรู้ในด้านจิตวิทยาพัฒนาการผู้สูงอายุ

และนำความรู้ที่ได้มาจัดทำเอกสารแนวทางการส่งเสริม ป้องกัน สร้างเสริมและฟื้นฟูพัฒนาการ และจัดทำคู่มือประเมินพัฒนาการผู้สูงอายุ

นอกจากนี้ยังรวมถึงการนำเสนอข้อมูลด้านพัฒนาการผู้สูงอายุสู่สาธารณะ โดยการสรุปเนื้อหาให้ง่ายต่อการเข้าใจแก่บุคคลทั่วไป และการรายงานผลในรูปแบบสื่อต่าง ๆ

และยังรวมถึงการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินโปรแกรมให้แก่บุคคลที่สนใจ ด้วยการสอนหรือบรรยาย

โดยกำหนดรูปแบบการสอนให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่วิเคราะห์ไว้ล่วงหน้า

คำแนะนำ

ผู้เข้ารับการประเมินต้องเผยแพร่ข้อมูลด้านพัฒนาการผู้สูงอายุออกสู่สาธารณะเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องของสังคมต่อการสร้างเสริม/ส่งเสริมพัฒนาการผู้สูงอายุผ่าน และจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการผู้สูงอายุในด้านที่ตนเชี่ยวชาญให้แก่บุคคลที่สนใจ

คำอธิบายรายละเอียด

N/A

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

- แฟ้มสะสมผลงาน